

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglas po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/A
Telefon št. 72.

JU TRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.862.

Ljubljana, 2. novembra.

Čudno je sedaj obnašanje gotovega dela našega časopisja. Odkar so se vsled energične protidraginjske akcije in nove valutarne politike začele rušiti cene vsakdanjih potrebščin, napadajo izvestni organi, ki so preje najbolj hujskali proti vladi radi draginje, ravno isto vlado radi — padanja cen.

Od vseh predmetov, kojih draginja tlači priprosto ljudstvo, najbolj teži draginja blaga za oblačila. Nesrečna veleagrararna politika, ki je gnala navzgor cene žita, pa ni le oškodovala konsumenta, marveč tudi našega kmeta, kar je zopet dražilo cene kmetijskih produktov. Kmet je moral platno in sukno plačevati strašno drago in če se je vprašalo, zakaj kmet zahteva tako visoke cene za svoj pridelek, se je navadno čulo, da naj se poskrbi za nižje cene klobukom, spodnji in gornji obleki, pa bo kmalu nastopilo izboljšanje.

Vlada je to uvidela in se je odločila, da začne pobijati na vse moč draginjo živil, venlar istočasno z draginjo oblačil, oziroma blaga za obleko in perilo. V to svrhu je začela velik boj, da se vzdigne vrednost našega denarja. kajti velik del teh potrebščin nam prihaja iz tujih dežel.

Lahko se reče, da so prvi uspehi tega boja že tu. Cene blagu so začele padati. Seveda so trgovatne od sile, kajti blago lahko počaka. Priznati se mora, da se po človeškem razumu ne more zahtevati od trgovcev, da čez noč začne v zgrubo prodajati. A toliko je gotovo, da zdaj vsak hiti, da odrine kar ima v zalogi, da čim prej dobi novo, cenejše blago. To bo v dohodnem času izvršeno in bomo potem dobili boljše položaj za vse, ki kupujejo.

Vsi moremo pričakovati, da bo ljudstvo potem mnogo zadovoljnejše. Zanimivo je, kako se klerikalci jezijo radi padanja cen. Ko so oni bili na vladi — in to je bilo čez dve leti izza osvobojenja — so cene neprestano hitele navzgor. Pri tem se je redila klerikalna «Gospodarska zveza», ki plačuje «Slovenca», «Domoljuba» in vesoljno «orlovstvo». Širila se je in malone je izgledalo, da bo vso trgovino vzela v svoje roke. Dobički klerikalnih špekulantov so bili ogromni in so z njimi zakladali vse, kar ima namen kupovati duše za klerikalno temo.

Zdaj pa je prišlo drugače. Naenkrat se je državi posrečilo rešiti se iz krepeljev špekulantov. Ti so začeli kričati in obrekovati državo, doma in na tujem, da ji vzamejo kredit. Če bi kdo bral «Domoljuba», «Slovenca» in «Stražo», pač ne bi jugoslovanski državi posodil ni belica.

A vse to ni pomagalo. Resnica je, mnaga in «Gospodarska zveza» z velikanskimi zalogami pšenice, moke, sukhna in lesa je ostala na cedilu. Kdor vse to vidi, ta razume, zakaj edaj tako tulijo. Tu so zadeti v življenjski živec. Vse, kar se je mastilo okrog klerikalnih organizacij, bo moralo zdaj uvideti, da za svetopisemskimi mastinami leti pride sedem mršavih let.

Hvaležni moramo biti Demokratiški stranki, da je končno enkrat v boju zoper draginjo dobila več moči. Oslobojiti je treba tudi kmeta draginje vsega onega, kar se mora na deželo privažati in kupovati, pa bo potem tudi kmet lahko in rad prodajal ceneje. Tako se najdejo interesi konsumenta iz mesta in z dežele na isti točki.

Važni dogovori v Pragi

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Z večernim brzovlakom so se danes vrnili iz Prage v Beograd finančni minister Kumanudi, njegov pomočnik Plavšić in ravnatelj Narodne banke Novaković, ki je našemu dopisniku izjavil, da so naši delegati s češkimi zastopniki sklenili sporazum glede nakupa in prodaje čeških kron in dinarjev. Središče nakupovanja in prodaje dinarjev bo Praga, za češke krome pa Beograd. Na ta način se bo delalo za dosego paritete in za stabilizacijo deviz. Narodna banka je nadalje sklenila s češkim čekovnim uradom sporazum za prevzetje čekov in menic naših trgovcev, ki bi se glasile v dinarjih. Ta urad prevzame tudi ves riziko za eventualne diference v kurzu, kar pomeni za naše trgovce veliko olajšavo.

KRALJ LAHKO OBOLEL.

Beograd, 2. oktobra. (Izv.) Kralj je lahko prehlajen. Zdravnik mu je za nekaj dni odsvetoval zapustiti sobo, vendar pa je kralj še večeraj sprejel Pašiča, ki mu je referiral o položaju.

Mussolinijevi prvi ukazi

NOVE VOLITVE SPOMLADI. — TISKOVNA «SVOBODA». — DOSEDAJ DEMISIJONIRALI ŽE TRIJE ITALIJANSKI POSLANIKI. — PRED RATIFIKACIJO SPORAZUMA Z ITALIJO.

Chiasso, 2. novembra. (Izv.) Včeraj je imel Mussolinijev kabinet svoje prvo sejo, ki je trajala pozno v noč in ki se je bavila z notranjo in zunanjo politiko. Glede zunanje politike nove vlade se ne more doznati mnogo. Uradna objava pravi, da je ministrski svet dal Mussoliniju obširna pooblastila. Nato se je razpravljalo o predlogu finančnega ministra de Stefanija za izboljšanje gospodarskega položaja. Finančni minister je bil pooblaščen, da stavi tozadevne predloge. Na predlog Mussolinija, je ministrski svet sklenil določiti 4. nov. za dan zmage. V Rimu se bodo udeležili cerkvenih svečanosti kralj in vsi višji uradniki. Vsi člani vlade odidejo nato v sprevedu k spomeniku neznanega vojaka, kjer bodo klečali eno minuto pred grobom neznanega vojaka. Po vsej Italiji bodo dopoldne zvonili vsi zvonovi pol ure.

Chiasso, 2. novembra. (Izv.) Glavna naloga novega italijanskega kabineta na polju zunanje politike, je ratifikacija dogovora, sklenjenega v S. Margheriti za izvršitev rapalskega dogovora od decembra 1920. Prva konvencija vsebuje ureditev carin ter obmejnega prometa Zadra in njenega jugoslovanskega zaledja. Za ureditev razmer mesta Zadra se je sklenil dogovor, slični dogovoru za svobodno ozemlje Zeneve. Za preprenenje tihotapstva in davčno prikrivanje se je sklenila konvencija za dobo petih let, ki se lahko odpove eno leto prej. Splošne določbe urejajo vprašanja zemljiških kreditov, premenin in nepremičnin Italijanov v Dalmaciji in Jugoslovanov v Zadru. Za izvršitev teh vprašanj so predvidene mešane komisije. V enem odstavku se urejuje vprašanje prosvete, šol, jezika in ver, v drugem pa lastninske pravice, uprava itd. Za vprašanje Reke in izpraznitve Sušaka, ki bi se izvršila pet dni po ratifikaciji, se bo določila komisija, obstoječa iz treh Jugoslovanov in treh Italijanov. Ta komisija bo imela nalogo, v sodelovanju z izvedenci nadzorovati izpraznitev, določitev mej, organizacijo trgovine in uprave ter obratov Reke, in sicer na podlagi odstavka rapalske pogodbe. Delo te komisije bi se končalo v enem mesecu. Vendar pa se ta rok v medsebojnem sporazumu lahko podaljša. V slučaju nesoglasij obe stranki lahko apelirata na določeno razsodišče.

Pariz, 2. novembra. (Izv.) «Matin» poroča iz Chiassa, da je italijanski ministrski predsednik sklenil sklicati zbornico za 15. novembra. Mussolini je že predložil zakonski načrt za izpremembo volilnega reda. Nove volitve se bodo vršile meseca marca. Mussolini je na seji ministrskega sveta obrazložil, da je sestava kabineta spodobetoma vsled revolucije sicer povzročila vzemirjenje, meni pa, da se je to vzemirjenje vsled njegovih brzovjav, ki jih je poslal tujim vladam poleglo. Dvig lire v zadnjih dneh dokazuje, da se inozemstvo počenja zopet pomirjevati. Vse omejitve svobode, ki so se izdale proti osebam, listom in drugim institucijam, se bodo zopet preklicale. Osebna svoboda se bo vzpostavila. Sedaj bo pokazal, da eksistira samo ena država in da ne more biti nobena država v državi. Mussolini namerava razpustiti vsa ministstva, ki so nepotrebna ter izročiti vse javne

obrate, ki se ne rentirajo, privatni industriji.

Rim, 2. novembra. (Izv.) Mussolini je uredniku «Stampe» izjavil, da je popolnoma vseeno ali ima vlada večino ali ne. Glavna stvar je, da se more zaneati na 300 tisoč mož, ki so mu udani. Mussolini smatra svoje stališče kot ministrski predsednik precej za diktatorsko. Castnikom je izjavil, da se imajo le pokoriti, da pa nimajo pravice, odobravati ali obsojati vlade. Proglas, ki ga je naslovil na uradnike, veli, da ne bo sprejel nobene demisije in da ne bo dopustil, da kdo odloži svoje mesto. On sam bo določil delo uradnikov. V Rimu se vrača normalno življenje.

Rim, 2. novembra. (Izv.) V odgovoru na pozdrav novinarske organizacije je obljubil Mussolini, da bo, ko preneha izjemno stanje, vzpostavil tiskovno svobodo, v kolikor jo je vredno časopisje, ki nima le pravic, temveč tudi gotove dolžnosti.

Rim, 2. novembra. (Izv.) V Napolju, Piacenzi in Ravenni je množica priredila fašistom, ki so se vrnili iz Rima navdušen sprejem. V Ravenni so nacionalisti, ki imajo zasedeno delavsko zbornico, uredili v njej svoje uradne prostore. Vodja nacionalistične milice Paolucci je danes ob štirih popoldne izdal povelje za demobilizacijo nacionalistov. Iz Rima je do danes odšlo 45.000 fašistov.

Rim, 2. novembra. (Izv.) Vodstvo italijanske ljudske stranke odobrava sestavo novega kabineta ter izraža željo, da bo prinesla državi red in svobodo ter gospodarsko in politično obnovo.

Pariz, 2. novembra. (Izv.) Kakor javlja «Chicago Tribune» iz Washingtona, je tamošnji italijanski poslanik Loran-do Ricci podal ostavko.

Milan, 2. novembra. (Izv.) «Corriere della Sera» poroča iz Rima, da namerava ministrski predsednik Mussolini takoj razpravljati z jugoslovanskim poslanikom o vprašanju odnosov med obema državama, da se doseže čimprej medsebojno prijateljsko sodelovanje.

Chiasso, 2. novembra. (Izv.) Predno so fašisti zapustili delavsko zbornico v Turinu, so poizkusili zažgati poslopje. Izgorelo pa je le nekaj sob. Zahtevali so, da se mora izobesiti za en mesec italijanska trobojca. Policija je vrnila lastnikom po fašistih razdejano poslopje «Avantija».

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Iz Rima poročajo, da je danes Mussolini sprejel našega poslanika Antonijeviča.

NAPAD FAŠISTOV NA POSLOPJE SOVJETSE DELEGACIJE V RIMU.

Chiasso, 2. novembra. (Izv.) Sinoči je večja skupina fašistov pridrla pred vilo Terme, kjer se nahaja rimska sovjetska delegacija. Dva fašista sta strážila pred vhodom, ostali pa so vtrli v poslopje ter poklicali vratarja, katerega so nato na dvorišču ustrelili.

IZPREMEMBA V ITALIJANSKEM POSLANIŠTVU V BERLINU.

Rim, 2. novembra. (Izv.) Kakor poroča «l'Epoca», pride na mesto dosedanjega italijanskega poslanika v Berlinu Frassattija baron Romano Avezzano, ki je bil svojčas poslanik v Washingtonu.

PRVI KEMALISTIČNI ODELKI V EVROPI.

Milan, 2. novembra. (Izv.) «Corriere della Sera» javlja iz Carigrada, da so prvi kemalistični orožniki in uradniki dospeli v Tracijo, in sicer 678 orožnikov in 175 uradnikov, kjer so od italijanskih čet prevzeli oblasti.

«PICCOLO» ZOPET DOVGLJEN V NAŠI DRŽAVI.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Notranji minister je zopet dovolil tržaški «Piccolo» razpečavati v naši državi.

REDUKCIJA URADNIŠTVA V AVSTRIJSKEM PROMETNEM MINISTRSTVU.

Dunaj, 1. novembra. (Izv.) Kakor doznava «Reichspost», so priprave za znižanje števila uradnikov v prometnem ministrstvu že v teku. Iz železniško službe bo odpuščenih v ministrstvu 79 uradnikov, med temi 7 sekcijskih šefov, 15 ministerialnih svetnikov in 13 dvornih svetnikov.

Angorska skupščina odstavila sulfana

OTOMANSKO CESARSTVO POSTANE REPUBLIKA Z IMENOM — «TURŠKA DRŽAVA».

Pariz, 2. novembra. (Izv.) «Chicago Tribune» javlja iz Carigrada, da je narodna skupščina v Angori na svoji sobotni seji na predlog Rizza Nuri beja proklamirala po debati, ki je trajala do polnoči, odstavitve sultana. Za generalnega guvernerja Carigrada je imenovala Kiscim Karabekir pašo ter ga pozvala, naj takoj odpotuje v glavno mesto in naj prevzame svoje dolžnosti. Narodna skupščina še ni imenovala sultanovega naslednika, vendar pa se je pridržala pravico, izvoliti državnega poglavarja brez dinastičnih pravic. Nadalje je narodna skupščina proglasila suvereniteto naroda ter sklenila, da se bo država namesto «Otomansko cesarstvo» imenovala

«Turška država», kar pomenja proklamacijo republike.

KEMALISTI V LAUSANNU.

Angora, 2. novembra. (Izv.) Kemalistična delegacija za mirovno konferenco v Lausanne odpotuje pod vodstvom Izmet paše 6. novembra v Lausanne.

Pariz, 2. novembra. (Izv.) Angorska vlada je pri zaveznikih protestirala ker so tudi carigradske vlado pozvali na konferenco v Lausanne. Političarji mislijo, da je angorska vlada s to noto indirektno sprejela povabilo v Lausanne. Pariško časopisje je mnenja, da naj to vprašanje rešijo Turki med seboj, da pa se bo na konferenci sami še pokazalo, kakšne težkoče vsebuje orientsko vprašanje.

Občinske volitve na Angleškem

VELIK PORAZ DELAVSKE STRANKE.

London, 2. novembra. (Izv.) Včeraj so se vršile po vsej Angliji in v Walesu občinske volitve, ki so z ozirom na predstoječe volitve v parlament posebnost zanimive. Dosedanje vesti javljajo o težkem porazu delavskih kandidatov ter o uspehih konservativcev. Posebno se poudarja, da so industrijska mesta na severu glasovala proti delavskim

kandidatom. Do opoldne je bilo v Londonu znano, da so delavski kandidati v raznih volilnih okrožjih, kjer so dosedaj imeli znatno večino, izgubili. Tako je delavska stranka izgubila v South warku vseh 30 mandatov, v Greenwichu 10 mandatov, v Shorditchu 22, in v Foulhamu vseh 34 mandatov.

Povratak naših poslancev iz Prage

Beograd, 2. novembra. (Izv.) S sinočnjim brzovlakom se je vrnila v Beograd večina poslancev, ministrov in novinarjev z izleta v Prago. V Parkanju, obmejni postaji, se je vršilo izredno ganljivo slovo s češkimi poslanci, ki so naše spremlili. Od Parkanja dalje so se gostje vozili preko Madžarske v dveh naših vagonih, priklopljenih rednemu brzovlakom. Pri slovesu je govoril v imenu češkega parlamenta poslanik Uhlir, kateremu je odgovarjal predsednik skupščine dr. Lukinić in se zahvalil za izredno gostoljubnost. Naši so Uhlirja dvignili na rame. Do Subotice je spremljal goste zastopnik češkoslovaške vlade. Slovo je bilo enako ganljivo tudi v Pragi, kjer so poslanci položili venec na grob neznanega junaka, na skupni grob legionarjev in na grob v Pragi pomrlih srbskih vojakov. Popoldne je še bil v parlamentu sestanek, na katerem je bil izbran interparlamentarni odbor za tesnejše sodelovanje obeh parlamentov in narodov. Zvečer se je vršila v reprezentativnem domu poslovlina večerja in koncert Smetane. Velike in burne ovacije so bile zopet prijazne gostom, ki so pe sami proslavljali Beneša. Na veliki kolodvor je spremljala jugoslov. goste množica senatorjev. Članov vlade in poslancev, gošba in ogromna množica Pražanov, ki so goste pri odhodu burno pozdravljali.

Kumanudi o pogajanjih s Češkoslovaško

Praga, 2. novembra. (Izv.) Jugoslovanski finančni minister dr. Kumanudi je imel razgovor s sodružnikom «Prager Tagblatt» glede končanih pogajanj s Češkoslovaško. Na vprašanje, ali odgovarja resnici vest, da zahteva Jugoslavija od Češkoslovaške posejlo, je izjavil dr. Kumanudi, da ta vest ni resnična. Sicer so zastopniki češkoslovaških bank razpravljali v Beogradu s konzorcijem jugoslovanskih bank o bančnem kreditu, ki bi ga jamčili obe državi. Ta kredit bi se uporabil izključno v investicijske svrhe. Na vprašanje glede položaja v Avstriji je odgovoril dr. Kumanudi: «Naš interes je, da imamo za sosedo Avstrijo, s katero bomo v trgovinskih stikih. Avstrijo rabimo ne le kot konzumenta, temveč tudi kot most med nami in Češkoslovaško».

IZMENA BRZOJAVK POVODOM POVRTKA NAŠIH POSLANCEV IZ PRAGE.

Praga, 2. novembra. (Izv.) Predsednik češkoslovaške zbornice Tomašek je prejel od predsednika jugoslovanske skupščine dr. Lukinića zahvalni brzovjav, v katerem izraža ob povratku jugoslovanskih poslancev v domovino trdno zapanje, da se bo sklenilo sodelovanje po skupnem geslu «zvestoba za zvestobo»

končalo s uspehom v korist obeh narodov. Brzovjavka izraža kočno nado, da bo imel jugoslovanski narod v kratkem priliko, z isto prisrčnostjo pozdraviti češke parlamentarce v Jugoslaviji. Predsednik Tomašek je odgovoril s prisrčnimi besedami, v katerih se še enkrat spominja nepozabljivih dni, ki so mnogo pripomogli k medsebojnemu spoznavanju. Predsednik dr. Lukinić je tudi praškemu županu dr. Baxi poslal brzovjavko s prošnjo, naj župan Pražanom in prebivalstvu onih mest, katera so posetili Jugoslovani, še enkrat izreče bratsko zahvalo za vse dokaze simpatij jugoslovanskim poslancem.

FINANČNA POGAJANJA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN MADŽARSKO

Praga, 2. novembra. (Izv.) Danes se se končala v Pragi finančna pogajanja s Madžarsko. Nerešena so ostala le gotova vprašanja glede nostrifikacije v Češkoslovaški se nahajajočih bivših madžarskih obratov. V to svrhu sta odpotovala ministerijalna svetnika Para in Bayer v Budimpešto.

Pretnje zemljoradnikov

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Povodom incidentov v Dalmaciji, izzvanih vsled tamošnjih kolonatskih odnosov, je izvršni odbor zemljoradniške stranke zaključil, da njeni poslanci zapustijo parlament, ako vlada ne ugodi njihovim zahtevam in ne napravi pravičnega reda. Na prvi seji nar. skupščine pa bo zemljoradniški klub stvil kolektivno interpelacijo o dogodkih v Dalmaciji.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Predsednik zemljoradniškega kluba Voja Lazić je danes posetil Pašiča in se z njim dolgo razgovarjal.

NOV VPAD BOLGARSKIH KOMITAŠEV NA NAŠE OZEMLJE.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Današnja «Tribuna» poroča o novem vpadu bolgarskih komitašev v naše ozemlje. Komitaški vojvoda Ilija Koslov se je s svojimi roparji zopet pojavil med Bitoljem in Ohridom, kjer ropa, mori in požiga.

DIPLOMATSKA VEST.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Z nočnejšim brzovlakom se je pripeljal iz Budimpešte naš tamošnji poslanik Milojević.

POMANJKANJE TOBAKA V NAŠI DRŽAVI.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Finančni minister je poslal upravi monopolov vprašanje, zakaj primanjkuje tobaka. Država ima vsled tega veliko škodo.

ALFRED CAPUS UMRL.

Pariz, 2. novembra. (Izv.) Včeraj je umrl v Parizu Alfred Capus, eden najboljših francoskih pisateljev.

Nova laška vlada

Trst, 1. novembra.

«Fašistovska revolucija» je uspela, ne da bi bilo prišlo do revolucije. Mirni potek in popolni uspeh fašistovskega pohoda na vlado imata svoj izvor v vse nem drugem kot pa v idejni moči fašizma samega. Vzroki tičijo drugje.

V največjo nesrečo Italije je izšla iz obojih povojnih volitev na podlagi propozicije poslanske zbornice tako zelo razkosana sama v sebi, da ni bila sposobna za tisto korenito reformno delo, ki je bilo tako nujno potrebno za obnovu države. Ker ni bilo vlade, ki bi se bila upala sama z močno roko zagrabiti komuniste je sledila z vladno voljo in tudi proti njej pravcova meščanska vojna, ki je sicer vrgla ob tla komunizem, ali vendar spravila državo na rob propada. V parlamentu pa ni bilo stranke, ki bi se upala vsaj sedaj pristopiti obnovitvenemu delu. In pritegniti k temu delu tudi ostale. Tako je šlo dalje s politiko od danes do jutri, pojutrišnjem pa, kar Bog da; gospodarski položaj države pa je postajal od dne do dne nevarnejši. Vse stranke so se zavedale tega, ali izhoda iz te nevarnosti niso znale najti, ker ga tudi nikdar resno niso iskale. V tem pa je rastle in rastle fašizem; v začetku z voljo vlade, pozneje pa tudi proti njeni volji, dokler ni zrastle nad glavo njej in parlamentu.

V splošni resignaciji naj oni pokažejo, kaj znajo, je izvor sedanje Mussolinijeve vlade. Fašisti so prišli na krmilo, ker ni bilo nikogar, ki bi se bil potoval po to tako odgovorno mesto. In če danes čitam, kako je Mussolini vabil svoje tovarševce poslance, da prevzamejo to ali ono listino: «Kolega, dajem ti to ministrsko listino! Sprejmeš?» — in so mu kolegi drugih strank drug za drugim, da bi se prej o stvari temeljito posvetovali njihove stranke, odgovarjali s kratkim: «Sprejemam!» vidim v vsem tem le potrdilo onega, kar sem rekel zgoraj.

Mussolini je sestavil koncentracijsko vlado od strank po lastni izbiri. Sel je od desne proti levi in dal fašistom 13 mest, 4 listnice in 9 podtajništva, nacionalcem 1 ministra in 2 podtajništva, liberalcem 2 ministra in 2 podtajništva, popolarom 2 ministra in 4 podtajništva, socialni demokraciji (demokratska, ne socialistiška stranka) 2 ministra in 2 podtajništva. Tri demokratske stranke, med njimi gliottijanci potem reformisti in agrarji niso v koncentraciji, kakor je seveda izključena vsa socialistiška levica. Ali če bi bil Mussolini ponudil po kako listino tudi vsem izpuščencem s socialistiškimi unitarci vred, bi gotovo ne dobil nikjer košarice, saj se je celo Baldeš topil od navdušenja za sodelovanje, ko se mu je namignilo, da bi znal priti v poštev, in menda vendar ne iz prepričanja v edinoveličavnost fašizma, on, socialist?

Mussolini dobro ve, da ima v svoji fašisti stranki, ki je še mlada, lepo številno dobrih agitatoričnih moči, ne pa za vladne posle tehnično izvežanih moči, in je zato posegel po takih ljudeh v stranke, ki so mu bile po svojih programih in tudi osebno najbližje. Odpor pri njih pa ni našel, ker so pač povsod računali za dejstvom, da bo sedanja vlada — volilna vlada in da tisti, ki bo v kuhinji, ne bo ostal lačen. Gotovo pa sedanja vladna večina ni nič manj heterogena, kakor je bila dosedanja, in treba bo Mussoliniju krepke roke, da jo bo obdržal na okupu, in hitrega dela, da si z novimi volitvami ustvari enotnejšo podlago za izvajanje svojega programa. A. Ekar.

Stambolijski o poliki Bolgarije

Dne 28. oktobra je bolgarski ministriški predsednik Stambolijski podal v sobranju obširno poročilo o zunanjem položaju Bolgarije. Rekel je, da se vlada v prvi vrsti trudi olajšati zunanji položaj države in da je dosegla, kar se tiče valute, že precejšnje izboljšanje. Če bi morala Bolgarija plačati vojno odškodnino, bi prišla v silno finančno stisko. Ne brani se sicer plačati dolžne odškodnine, toda zahteva odlog do leta 1925. Kar se tiče zunanje-političnega programa vlade, je izjavil Stambolijski, da obsega ta same ukrepe za izvedbo pogodbenih obveznosti iz mirovnih pogojev. Izjavil je, da so pritožbe, da bolgarska vlada podpira komitaje, neosnovane, kakor so neosnovane tudi vesti, da ima bolgarska vlada zveze s Kemalom. Tudi z Rusijo Bolgarija nima zvez. Kar se tiče Tracije, bolgarska vlada ne bo dovolila, da se preselijo na bolgarsko ozemlje tisti, ki nameravajo delati proti politiki vlade. Po volji veseli je postala Turčija sosed Bolgariji, iz česar izvira, da bo treba vzpostaviti z njo gotove odnose. Če se bo Turčija upirala izhodu Bolgarije na morje, se ti odnosi ne bodo mogli ustvariti. Turki zase ne morejo zahtevati več kot avtonomijo Tracije. Egejsko morje pa se bo moralo napraviti svobodno in dostopno tudi za Bolgarijo in Jugoslavijo. Kar se tiče Grške, mora ta zapadno Tracijo izprazniti. Bolgarija pa mora dobiti istotako kakor Jugoslavija del obale ob Egejskem morju. Glede Jugoslavije in odnošajev do nje je izjavil Stambolijski, da je smatral za svojo dolžnost, da ji kot zmagoviti državi ponudi roko v spravo. Žal, do slej sprave še nismo dočakali, je rekel Stambolijski, toda resno voljo imamo, da vzpostavilo prijateljstvo z vsemi sosedi. Tudi z Rusijo. Vedno smo bili

lojalni napram evropskim državam in upati je, da bodo tudi zavezniki, čijih odnosi do nas niso slabi, lojalno postopali, kadar bo šlo za vprašanje interesov Bolgarije.

Politične beležke

+ Zaupni zbor JDS za mariborsko oblast, ki bi se imel vršiti 12. t. m., je načelstvo preložilo, dokler se položaj popolnoma ne razčisti. Dnevni red zboru se določa na seji načelstva oblastne organizacije dne 12. novembra. Krajevne organizacije bodo dole delovale na ureditvi lokalnih zadev.

+ Odbor krajevne organizacije JDS v Ribnici je sklenil v svoji seji dne 21. oktobra sledečo izjavo: Odbor krajevne organizacije JDS v Ribnici polnoštevilno zbran, izreka načelstvu stranke soglasno popolno in neomajno zaupanje; odobrava njeno odločno nastopanje pri sledovanju demokratskih načel in interesov, obsoja pa hkrati nastop bivših strankinskih vodilnih moči. Zgražamo se nad nesramnimi in neutemeljenimi napadi na našega neumorno delavnega ministra dr. Zerjave, kateremu izrekamo srčno zahvalo in neomajno zaupanje.

+ Intervjuv z gosp. Rusom. Sinočnji «Slovenski Narod» objavlja «izjavo» gosp. Alojzija Rusa, ki pravi, da je pomotoma sprejel kandidaturu kot namestnik na listi JDS, da se ji zato odpoveduje in da hoče podpirati «Zajednico». Nam se je zdelo stvar nekoliko čudna, ker je gosp. Rus ponujeno mu mesto dvakrat sprejel; na sestanku svojega političnega društva in na zaupnem zboru v «Kazini». Zato smo še sinoči poslali v znano Rusovo gostilno svojega posebnega poročevalca, ki je našel gosp. Rusa popolnoma zdravega. Gosp. Rus je na vprašanje našega poročevalca, ali je res za izstop iz demokratske stranke, to odločno zanikal. «Narobe, jaz stojim na stališču, da treba vzdržati jedinstvo stranke.» Zakaj pa ste potem za Zajednico? «Rekli so mi, da so «mladini» se odecipili. S tistimi, ki stranko cepijo, pa jaz ne morem.» — —! Za božjo voljo gosp. Rus, pa to je ravno narobe. Od Vas hočejo, da se odecipite od demokratov in irste z NSS! «To pa ne. S temi hudici pa ne.» Naš poročevalc je krilil z rokami in gosp. Rusu dokazal, da ga Zajedničarji res vodijo naravnost v skupnost z NSS. «Če bo» šli pa te poti, si bom stvar že premislil! Končno je gosp. Rus izjavil, da je on odločno za to, da se odpravijo ministri na razpoloženju, ker so stroški, ki jih trpi država za njihove penzije, preveliki. — Kakor čujemo, je izjava g. Rusa v «Slov. Narod» eden najlepših in dosedaj največjih političnih in diplomatičnih uspehov gosp. R. P.

+ «Slovenski Narod» in g. dr. Šaplja. «Slov. Narod» ponovno zlorablja odstop g. dr. Šaple od kandidature na demokratski listi. Pooblaščen smo, da priobčimo z ozirom na to naslednje pismo: «Predsedstvu, oziroma tajništvu JDS, Ljubljana. Vrnivši se v Ljubljano čitam, da ste me uvrstili med kandidate za bodočo obč. svet. Kakor je na eni strani zaupanje, ki ga stranka stavi v moje osebo zame nad vse laskavo, tako moram na drugi strani izjaviti, kakor sem že tudi ustmeno storil, da kandidature z ozirom na svojo pravkar prestano težko bolezen in z ozirom na svoje rahlo zdravje, pod nobenim pogojem sprejeti ne morem. Izvolite ta moj definitivni sklep na znanje vzeti. Z zagotovilom, da ostanem tudi v bodoče zvest strankin pristaž beležim z odličnim spoštovanjem dr. Tone Šapla, l. r. Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

+ Manifest «Zajednice» so večeraj nalepili po ljubljanskih ulicah. Zanimivo je, da je večina gospodov, ki so svoj čas podpisali ta čudni program in katerih imena so bila objavljena v «Slovenskem Narod», z manifesta brisana. Na plakatih je ostalo od bivših demokratov le pet gospodov. Po Ljubljani se mnogo ugiba, kaj naj to pomeni. Eni pravijo, da se Zajedničarjem ostali podpisniki niso zdeli dovolj veljavni možje, da bi kazalo njihova imena lepiti na vogale, drugi so mnenja, da je na bivše demokrate možno vplivala zagrebška sokolska resolucija, ki tako odločno odklanja teorijo treh narodov in da so svoje podpise preklekali. Nekaj tretjega si je res težko misliti.

+ Vprašanje «Slovenskega Naroda». Včerajšnji «Slovenski Narod» nas izprašuje, ali si upajo demokrati brez zveze z narodnimi socialci doseči na predno večino v občinskem svetu Ljubljanskem? In če to ni mogoče, ali si upajo pridobiti narodne socialce za svojo listo? Na to naj odgovori kratke, a jasne račun: Demokratska stranka je dobila pri državnoborskih volitvah 3200 glasov, pri občinskih volitvah pa vsled delne abstinence nekaj manj. NSS je dobila pri občinskih volitvah okoli 1300 glasov, komunisti 1050, klerikali 1500, socialdemokrati pa 800 glasov. Ako bi šli sedaj vsi klerikali in komunisti ter vsi Peričevci (200) na voliče bi klerikalno-komunistični blok dobil nekaj nad 2750 glasov, torej manj kot jih je dobila JDS pri državnoborskih volitvah (3200) in tudi manj kot pri zadnjih občinskih volitvah (nad 2300 glasov).

Kačunati se pa mora še z velikanskimi notranjimi boji v komunistični in klerikalni stranki, ki lahko reducirajo glasovne bloke tako, da ne bo dobil niti 2400 glasov. Jaso in evidentno je, da podpira «Slovenski Narod» klerikalizem, ko hujska proti demokratom in na vse pretege podpira uskoke in dezertirje JDS, kajti ravno tistih par sto glasov, ki jih bo «Narod» odbil JDS, lahko prinese klerikalcem zmago, dočim so za NSS oddani demokratski glasovi tudi zanjo čisto izgubljeni, ker NSS sama v očigled zveze z «Narodovo» grupo niti 800 glasov ne bo dobila. Kdor hoče napredni stvari dobro, naj torej nikar ne razdira demokratske stranke.

+ Brez pietete. Mi smo že enkrat pozvali «Narodove» gospode, da naj respektirajo prošnjo starega, na smrtni postelji ležečega dr. Ivana Tavčarja star. (ki so jo sami objavili), naj ga puste pri miru in naj ga ne zlorablajo za svoje politične trike. Gospodje pa očitno ne poznajo nobenih ozirov pietete. Ali je dr. Ivan Tavčar to zaslužil? Mož, ki bi moral biti že danes, ko še ni zatisnil oči, visoko vzvišen nad vsakdanjo politiko, tako profanirati, je pač mogoče le ljudem, ki so izgubili ravnotežje resnosti in — taktika.

+ Mussolini odklonil demisijsko poslanika Sforze. Italijanski pariški poslanik grof Sforza je podal, čim je vedel, da je postal Mussolini ministriški predsednik, ostavko na svojo službo. Ministriški predsednik Mussolini je nato Sforzi odgovoril s sledečo brzojavko: «Vašo ostavko moram tolnačiti kot malo prijateljsko in zelo neprimerno dejanje, ker ste se odločili za ta korak, predno ste dobili uradno poročilo o smericah moje zunanje politike, o katerih bom poročal zbornici. In te smerice ne bodo le zmes čustev in jeze, kakor Vi mislite. Pozivljam Vas formalno da ostanete na svojem mestu in da ne delate sitnosti vladi, ki predstavlja v sedanjem hipu najbolj vzvišen izraz narodne zavesti.»

+ Vatikan proti politikujočim duhovnikom. Papežev državni tajnik je razposlal škofom poseben razpis, v katerem je rečeno: «Znano Vam je, da je v zadnjem času sveta stolica postala predmet napadov liberalnega tiska, da je ona spoznavna z ljudsko stranko, ki naj bi bila eksponent svete stolice in katolikov v parlamentu in deželi. Proti takim insinacijam, popolnoma napačnim in klevetniškim, je sveta stolica vedno energično protestirala in ponovno izjavlja, da je popolnoma tuja «ljudski» kakor tudi vsaki drugi stranki. Razširjajo se obožbe proti episkopatu in kleru, trdeč, da dobiva «ljudska stranka» svojo najmočnejšo oporo v cerkveni hierarhiji, t. j. pri škofih in župnikih. Sveta stolica ne dvomi o tem, da je vedenje škofov in župnikov po večini bilo v soglasju z navodili (žal se sveta stolica moti. Op. ur.), ki so jih v tem smislu večkrat prejeli od rimskih papežev. Ker se pa gre za delikatno in zelo komplicirano stvar, smatra sv. stolica za svojo dolžnost vzbuditi pazljivost škofov. Res, škofu in župniku se ne sme oprekati pravica do lastnega političnega prepričanja, dokler je ono v soglasju z onim kar pristojna vesti in verskim interesom. Ali enako očitno je, da se morajo držati škofu in župniku daleč od strankarskih bojev in od vsakega političnega dela.» Ko bi bilo v klerikalni duhovščini še kaj krščanske pokorščine, bi morale imeti papeževe besede kar najdalekosežnejše posledice. Tako pa bo njegovo svarilo bob v steno. Naši duhovni gospodje se bodo izgovarjali, da papežev razpis ni zanje, temveč da je namenjen le laškim duhovnikom.

Po svetu

— Milijonarjev oče se obesil radi bede. Zadnje nedeljo popoldne so v neki bedni koči v sarajevskem predmestju našli obešenega 63 letnega Johanna Hasenkopfa. V zadnjih letih se je preživljal s starinarstvom, dokler ni popolnoma obubožal. Za pomoč je prosil svojega sina Franca, milijonarja, toda — ni bil uslišan! V pismu, ki ga je starec zapustil, pravi, da mu je to sinovo obnašanje vzelo življenje. Končno v pismu ostro očita sinu, da vključ milijonskemu imetku ni pomagal očetu, ki je bil v skrajni bedi. — «Hm, Hasenkopf se pišeta oče in sin, torej Nemca, ali Zida? In pa v Sarajevu, — eh, saj vem!» Tako poroče kdo. Meni pa vstaja, ko čitam to vest, marsikateri spomin izpred vojne, ko sem prav slične slučaje videl med našim «dobrim katoliškim ljudstvom». Prav nič redkega ni bilo, da je sin očeta prevzitarjal po dvakrat na dan prepeval z vilami in mu kratil hrano...

— 1000 ločitev zakona. To pot ne v Ameriki, ampak pri nas doma, v Vojvodini. Številno ločitvenih procesov je neobičajno naraslo, procesi se rešujejo v 5 — 8 tednih, toda vedno novi ločitve in premembe željni pari se javljajo. Za vsako malenkost že leta pred sodnika. Samo v Novem Sadu je v zadnjih mesecih sodišče izreklo povprečno 40 — 50 ločitev na mesec, in v celem letu jih je v vsej Vojvodini precej nad 1000.

Darujte za Ciril-Methodovo družbo!

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 3.: Hedda Gabler A.
Sobota, 4.: Hedda Gabler. Izv.
Nedelja, 5.: ob 3. popoldne Jack Straw.
Izv. — Ob 8. zvečer R. U. R. Izv.
Ponedeljek, 6.: Hedda Gabler. C.

Ljubljanska opera.

Petek, 3.: Lakme. C.
Sobota, 4.: Jenufa. D.
Nedelja, 5.: Triptychon. Izv.
Ponedeljek, 6.: Zaprtó.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.
Sobota, 4. novembra: «Mladost», ljubljenska drama.
Nedelja, 5. novembra: «Mladost», ljubljenska drama.

Mariborsko gledališče.

Petek, 3.: Koncert Glasbene Matice.
Sobota, 4.: «Ilirci». A.

Noviteta dramskega gledališča v Ljubljani. Prihodnji dramski noviteta bo sta dramatičnega velikega romana Dostojevskega «Idiot» in Pecijs Petroviča komedija «Ploha». Kot prva klasična predstava pride zopet na vrsto Shakespearejev «Othello». Kakor čujemo, nastopi v glavni vlogi g. Levar.

Nastop pevskega zbora Moravskih učitelj, ki se bo vršil v nedeljo dne 5. novembra vzbuja v Ljubljani vseobčo pozornost. Zbor pa to tudi v resnici zasluži, ker je v vsakem oziru prvovrsten. V Ljubljani je to prva prilika, da koncertni spored docela izpolni samo ženski zbor. Češki listi, ko pišejo o zboru, ne morejo se dovolj laskavo izražati o vrtnah te umetniške skupine. Po njihovi izjavi se izlivajo ti glasovi v krasno enoto, ki izvaja vsako čustvo do najnatančnejših nijans. Prof. Vach ima ta zbor v vsakem oziru v popolni oblasti, tako kakor bi igral samo na enem instrumentu. Zbor je pel Čehom v veselih in žalostnih časih. Med vojno je bila to skoro edina enota na Moravskem, ki je prilejala umetniške koncerte. Ko pa je prišlo češkemu narodu osvobodjenje, je proslavil tudi to s pesmijo in isto ponesev in najskrajnejše kote Češkoslovske republike.

Dramska sekcija «Preporočila» uprizori v nedeljo, dne 5. novembra v Mostah Kraigherjevo «Školjko». Pri predstavi sodeluje orkester pod vodstvom g. Bernika. Dijaštvo in njemu naklonjeno občinstvo se vabi k obilni udeležbi.

Gostovanje ljubljanskega Narodnega gledališča v Celju. Poročajo nam: V tork zvečer so gostovali v celjskem mestnem gledališču člani ljubljanskega Narodnega gledališča z Ibsenovo igro «Hedda Gabler». V naslovni vlogi je nastopila kot gost g. Marija Vera. Ljubljanski gostje so nalogo odlično rešili, ter si za razvoj našega gledališča ter za vzgojo gledališke publike v Celju pridobili novih zasluge. Marija Vera je v naslovni vlogi izklesala sijajno podobo, ki je bila pravi posebnost v tretjem dejanju na umetniško dovršeni višini. Njene kretnje, gestikulacija, sigurno obvladovanje vsake situacije, kažejo in razodevajo umetnico, katero želimo še večkrat videti. Njej ob strani so se odlikovali in ugajali posebno Ejlort Lövborg (g. Rogoz), Jörgen Seeman (g. Peček) in Aesor Brack (g. Skrbineček). Da so tudi ostali svoje vloge odlično in dovršeno rešili, tega ni treba posebno omeniti. Režija je bila dobra in točna. Gledališče je bilo polno do zadnjega kotička. Mnogo, mnogo ljudi, ki so se veselili na umetniški užitek, je moralo vsled pomanjkanja prostorov oditi. Občinstvo je mile goste neprestano burno klicalo na oder ter poklonilo Mariji Veri krasen šopek cvetic. Bil je lep večer.

Dramatični odsek «Narodne čitalnice» v Kranju je priredil dve gledališki predstavi z Halbejevo dramo «Mladost» — Kranjsko meščanstvo je imelo lep užitek. Vsi igralci so izpolnili v polni meri zahteve, ki jih je stavila nanje težka igra. — Igra je bila vseskozi harmonična in dobro nastudirana, kar je v prvi vrsti zasluga spretno roke režiserja g. Vaeclava Držaja, ki je že opetovano nudil občinstvu s svojo spretno režijo skoro umetniške užitek. — Gdč. Reboljeva v vlogi Anice je podala dovršeno delo. Bila je v resnici Anica: dekletce, ki živi pod pritiskom fanatičnega vsakega kaplana. Veselje in bol. vse to je gledalec lahko opazil. Živeti je moral z njo, posebno v tretjem dejanju, ko se poslavlja — morda za vekomaj — od ljubčega študenta Ivana. Podal ga je g. Držaj tako, da je bil vreden svoje partnerce. Edino njegova maska je bila prestara. Omeniti moram pa tu njegov okus glede scenarije, s katero nas pri vsaki igri naravnost preseneti. — Kaplan Gregor Zigorski v osebi g. Pešla je bil resničen kaplan. Župnik Hoppe, g. Šumi, dober, mestoma prav dober, le včasih se je opazilo, da ne doživlja v svoji notranjosti duševnega boja, katerega povzroči nepremišljeno Ivanovo dejanje. — Amaduščku, kot ga je nazivala Anica, je treba gratulirati, zakaj prvič v vlogi in tako podati je nekaj posebnega. — Maruška, gdč. Pečarjeva dobra, saj z njo je bila igra harmonična. — Nedostatki in pomanjkljivosti so odpadli pri tretji predstavi, ki jo je dramski odsek priredil v Člancu v Kamniku. Zeleti pa bi bilo eno, da občinstvo ne moti igralcev z vednim smehom in šepetanjem. — In še eno bi bilo Zeleti — zdaj ko gradimo dom, je treba malo čitalniško dvorano napolniti do zadnjega kotička. za-

kaž diletantki izgubijo veselje do dela. Če vidijo praznoto pred seboj.

Kulturno zbirko priredi v soboto in nedeljo v Mariboru «Ljudska knjižnica» v srbu nabave novih knjig in brezplačnega posojanja knjig revnim učencem, ker skoro nobena tukajšnja šola nima potrebne mladinske knjižnice.

Zveza godbenikov za Slovenijo. V Ljubljani se je dne 24. septembra 1922 vršil ustanovni občni zbor «Zveze godbenikov za Slovenijo», s sedežem v Ljubljani. Cilj te Zveze je prvič organizirati brez izjeme vse poklicne muzike v Sloveniji, in sicer v posameznih sekcijah za: gledališke in sinfonične orkestre za salonske kapele, za glasbene učitelje itd.; drugič pa je njen namen pospeševati glasbeno kulturo s prirejanjem koncertov in raznih glasbenih večerov, kakor tudi predavanj etc. Priprave za ustanovitev raznih pododborov v vseh večjih krajih Slovenije so v polnem teku. Organizacija stopi v stike z enakimi združenji Hrvaške in Srbije, ter v svetovno federacijo. Kot redni člani te Zveze morejo biti le godbeniki in glasbeniki po poklihu, vsi ljubitelji glasbene umetnosti pa zamorejo to kulturno tako pomembno organizacijo podpirati s tem, da pristopijo kot podporni člani k Zvezi. Vse prijave in dopise je začasno pošiljati na tajnika «Zveze godb. za Slovenijo», Ivan Bajda, Ljubljana, kr. operno gledališče.

Srbska akademija znanosti v Beogradu je razpisala natečaj za najboljšo literarno delo, napisano v letu 1922. Nagrada znaša 6 tisoč Din. Podeli se iz fonda bivšega poslanika v Washingtonu Ljubomira Mihajloviča. Rok za prijavo poteše dne 1. januarja 1923.

Samopomoč naših duševnih delavcev. V kratkem se bo v Beogradu ali Zagrebu vršilo zborovanje pisateljev, novinarjev, profesorjev in javnih uradnikov, ki publicistično delujejo, dalje založnikov in izdajateljev, ki bodo razpravljali o sedanji založniški krizi ter o krizi časopisja. Skušali bodo najti primerne izhode iz sedanjega nevrzdržnega stanja.

Na beograjski univerzi se je vpisalo v zimski semester 1922/23: Na juridični fakulteti 570 rednih, 70 izrednih, na modroslovnici 415, na medicinski 150, na teološki 86, na tehnični 472, na vsiki šoli za poljedelstvo 70 slušateljev, vsega skupaj torej 1783 slušateljev. V Jošanici se je v tamošnjem samostanu ustanovila ljudska univerza. Vzdrževal jo bo samostan iz svojih sredstev.

Prosvetno ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da se zavarujejo dragocene freske po jugoslovanskih samostanih pred poškodbami obiskovalcev. Če te narobne ne bi imele zadostnih uspehov, bi se obisk imenovitih spomenikov sploh prepovedal.

Sokolsi

Sokol v Kranju priredi v zimskem času več zanimivih in poučnih predavanj in članskih sestankov. Prvo predavanje se vrši v soboto dne 28. novembra ob pol 21. uri v sokolski telovadnici. Predava brat Josip Vařaha o «Delovanju čeških legij na Ruskem za časa svetovne vojne in velike ruske revolucije».

Sport

Prvenstvena tekma med Rapidom in Hakoah, ki se je vršila v sredo, je končala z Rapidovo zmago 3 : 2 (1 : 1). Na obeh straneh so igrali zelo sirovo, kar je imelo za posledico, da je bil en igralec Hakoah izključen. Dva igralca Rapida sta bila ranjena. Hakoah je bil v drugi polovici sicer v premoči, vendar pa vsled nevrozvitosti svoje napadalne vrste ni moglo doseči zmage ali vsaj izenačiti. Občinstvo je bilo zelo nedisciplinirano in je morala po koncu igre posredovati policija.

Iz upravnega odbora LNP. (Službeno.): Prošnja S. V. Rapida za anuliranje 6 mesečne zabrane igre se odbije, ker so razlogi S. V. Rapida neutemeljeni ter se mora slično postopanje eksemplarično kaznovati. Prošnja S. K. Slovana, da se ne verificira prvenstvena tekma s S. K. Jadranom, se na podlagi izjave takratnega dežurnega odbornika LNP. odbije. S. V. Rapid in S. K. Slovan imata pravico priziva na JNS. — V sled dosedaj se popolnoma neosnovanih napadov S. K. Ilirije na osebo g. predsednika, poda isti svojo demisijsko. Isto izstopita iz LNP. Bašin ter g. podpredsednik Šircelj, in sicer vsled preoblike zaposlenosti pri zimskem sportu. — Na mesto g. podpredsednika Šircelja se soglasno kooptira g. Betetto. Mesto g. Bašina se stavi S. K. Primorju v dopolnitev. — Tajnik I.

Prvenstvena tekma Ilirija : Primorje. V nedeljo dne 5. t. m. se vrši že težko pričakovana prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem. Za to tekmo vlada tako med ljubljanskimi kakor tudi med ostalimi sportniki Slovenije veliko zanimanje. S. K. Primorje, kateri se od dne do dne boljša in izpopolnjuje bo precej opasen protivnik Iliriji. Ta je v zadnjih tednih ponovno pokazala svojo mednarodno kvaliteto. Z ozirom na to bo tekma nad vse zanimiva in polna sportnih učinkov. Igra se na igrišču S. K. Primorje ob Dunajski cesti ter prične ob 15. uri. Predtekmo igrata obe rezervi ob 13.50. Sodil bo najbrže g. Supt iz Maribora.

Koroški nogomet. Prošlo nedeljo se je vršila v Beljaku nogometna tekma med reprezentancama Celovca in Beljaka. Zmagali so Celovčani z 1 : 0 (0 : 0).

Minister za socialno politiko dr. G. Zerjav se je z večjim popoldanskim brzovlakom vrnil iz Beograda. Na kolodvoru se je poleg drugih poslovil od ministra tudi gosp. generalni konzul CSR dr. O. Beneš. Zdravstveno stanje gosp. ministra je sedaj precej povoljno.

Vstoličenje patrijarha Dimitrija, ki bi se moralo izvršiti v Peči istočasno s kumanovsko proslavo, je preloženo na 28. junija 1923, na Vidov dan.

Obletnica osvoboditve Beograda. Dne 1. novembra so minula štiri leta, odkar je postal Beograd po dnevih težkega suženjstva zopet svoboden. Kot oznanjalci svobode so prispeli v mesto kot prvi trije komitaši, entuzijastično pozdravljeni od naroda. Zadnji nemški oddelek, ki je zaostal na Kalimegdanu in ni mogel več pobegniti čez Donavo in Savo, je kapituliral.

Češki delegati v Beogradu. Te dni prispe v Beograd v svrhu pogajanj glede ureditve pošto - brzovlakovnega prometa med našo državo in Češkoslovaško, posebna delegacija češkoslovaškega poštne ministristva.

Otvoritev bakteriološke stanice v deželni bolnici v Ljubljani. Včeraj dopoldne je otvoril šef zdravstvenega oddelka dr. Katačić ob navzočnosti velikega števila ljubljanskih zdravnikov novo bakteriološko stanico. Dr. Katačić je v svojem govoru poudarjal, da je vsako pobijanje nalezljivih bolezni brezuspešno, ako ne temelji na bakteriološki preiskavi. Odslej se bodo vsi za nalezljivimi boleznimi oboleli preiskali v bakteriološki stanici. Nato je voditeljica stanice gđ. dr. Šimencova imela izbrano predavanje o pomenu bakteriološke stanice. Primarij dr. Iv. Jenko je čestital dr. Katačiću in gđ. dr. Šimencovi za trud in uspešno ustanovitev te važne zdravstvene institucije. Dr. Dergano je naglašal, da poteče dne 27. decembra t. l. ravno 100 let, odkar je umrl Louis Pasteur, ki je odkril mikroskopični svet najmanjših organizmov in predlagal, da naj tudi Ljubljana dostojno proslavi to obletnico. S predlogom se je strinjal tudi dr. Tičar in predlagal, da naj se izdela načrt za slovesno proslavo v. Končno sta še govorila v imenu mestnega fizikata dr. Rus, v imenu vlade pa dr. Pavlin.

Ameriška moka in mast. Prejeli smo: Tvrška K m e t in Komp. je uvozila ameriško moko št. 0 in jo prodaja po 19 kron na debelo in 20 kron na drobno. — Tvrška S a r a b o n je uvozila mast in prodaja eno vrsto na debelo po 99 kron in drugo vrsto po 98 kron. Na drobno se prodaja po 106, oziroma 105 kron.

Sijajna blamaža Zajedničarjev. V terek ob 8. zvečer je bil sklican sestanek zaupnikov narodnih socialcev v gostilni «Pri krofku» na Sv. Petra cesti. Določiti so se imele smernice za volilno agitacijo. Tajništvu je bilo naročeno, da pismeno povabi 80 zanesljivih somišljenikov. In res so se začele vsipavati goste množice skozi vrata ter polniti «obširne» gostilniške prostore. Prvi je bil šef generalnega štaba g. Rupnik, takoj nato se je pojavil njegov pobočnik žovitalni g. Est. Čez nekaj časa je prišel še g. Šircelj in precej kasneje še g. Tavčar. To je bil ves zbor, štiripetersna deteljica je bila v silni zadregi radi te nepričakovane udeležbe svojih somišljenikov, zlasti ker so sedeli pri sosedni mizi trije pravniki druge politične barve, pri stranski pa neka nič hudega služeča zakonska dvojica. Vsa ogorčenost je šla na rovaš tajnika g. Kravosa (kateri g. Kravos je pa to?), ki je baje prepozno odposlal vabila. «Jugoslavijski» bo, upamo, poročala o krasni udeležbi.

Invalidi, pozor! V nedeljo, dne 5. novembra ob 9. dopoldne vsi na sestanek, ki se vrši v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Ker je sestanek zelo važen za vojne invalide, se prosí, da se polnoštevilno udeležite.

Smrtna kosa. V Škofji Loki je v sredo umrla gospa Marija Komatarjeva, roj. Gosar, posestnica mlina in žage v kapucinskem predmestju. Pokojnica je bila sestra junaka Janeza Gosarja, ki je prišel med svetovno vojno kot srbski oficir težko ranjen v bolgarsko ujetništvo in bil pozneje po avstrijskih krvnihikih usmrčen. Pokojnica si je mnogo prizadevala, da bi odkrila grob svojega junaškega brata, kar se ji pa žal ni posredilo. Sedaj je sama podlegla v najprejši dobi neozdravljivi bolezni — raku. Bila je vedno odkrita pristašinja napredne misli, vsled česar si je v vseh krogih pridobila obče spoštovanje. Revnejši sloji so izgubili z njo svojo veliko dobrotnico, ki nikogar ni pustila iz hiše praznih rok. Pogreb bo danes popoldne ob 3. uri na škofojloško pokopališče. Bodi ji zemlja lahka, soprogu in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa. V Semiču na Belokranjskem je umrl včeraj trgovec in posestnik g. Stefan Dergano, oče primarija kirurškega oddelka ljubljanske splošne bolnice, v 74. letu svoje starosti. Blag mu spomin, rodbini pa naše sožalje!

Imenovanja v državni službi. Za tajnika prvega razreda v ministristvu za socialno politiko je imenovan Dragotin Gorup, doslej komisar invalidskega oddelka pri oddelku za socialno politiko v Ljubljani, za inspektorja tretjega razreda oblastne inapekacije dela v Ljubljani

pa Alfred Dejak, doslej inspektor oblastne inapekacije dela v Celju. Dr. Jakob Borko, višji kontrolor v oddelku za kontrolo dohodkov pri ministristvu za promet, je imenovan za inspektorja prvega razreda.

Nov ameriški konzul v Zagrebu. Eksekutura je podeljena novemu konzulu Zedinjenih držav, Josipu Curku, v Zagrebu. Dosedanji konzul Alfred Thomson je bil imenovan za generalnega konzula v Köbenhavenu in je že odpotoval na svoje novo mesto.

Železniški zdravniki. Iz Beograda poročajo, da izdeluje prometno ministristvo nov pravilnik za železniške zdravnike, ki bodo po tem pravilniku nameščenci delavskih fondov in ne državni kot doslej.

Začasni sodniki. Beograjsko časopisje poroča, da bo ministristvo pravde dne 1. januarja 1923 odpustilo iz službe vse one začasne sodnike, ki do tega termina ne položijo sodniškega izpita. Ker je v južnih krajih Jugoslavije pretežno večina začnih sodnikov, bi lahko ti kraji povsem ostali brez sodnikov. V prečasnih pokrajinah pa itak nihče ne more postati sodnik, ki ni položil sodniškega izpita.

Novi zakoni o novčanicah. Uradni listi objavljajo besedilo zakonov o tečaju srebrnih kron in perperov, o državnih novčanicah po 1, pol in četrt dinarja in o zamenjavi novčanic avstro-ogrskih banke po 1, 2 in 10 kron. Po določilih zakona se srebrni denar bivše avstro-ogrške monarhije po 1, 2 in 5 kron, srebrni denar kraljevine Crne gore po 1, 2 in 3 perperov izenači v vrednosti s srebrnimi dinarji po 1, 2 in 5 dinarjev. Prepovedano je kupovati in prodajati srebrne krome in perpere in sploh vsak priznani srebrni denar naše kraljevine za kak drugi denar, ki ima zakonit tečaj v kraljevini bodisi nad, bodisi pod njegovo nominalno vrednostjo. Kronoslovovalne novčnice po 1 Din in po 0.50 Din predstavljajo državni papirnati denar. Ob priliki plačevanja ni nikdo dolžan, sprejeti naenkrat več kakor 100 dinarjev v novčanicah po 0.50 in več kakor 200 Din v novčanicah po 1 Din. Finančno ministristvo se pooblašča, da da takoj izdelati državne novčnice po četrt dinarja, s katerimi se zamenjajo pravilno žigosane kronoslovovalne novčnice po 1 in 2 kroni in pravilno žigosane novčnice po 10 kron. Novčnice po četrt dinarja se natisne 200 milijonov komadov v vrednosti 50 milijonov Din.

Pravilnik za stipendije. Iz Beograda poročajo, da je ministristvo prosvete izdelalo pravilnik za delitev stipendij. Pravilnik e odposlan vsem našim univerzam, da ga one prouče, nakar bo razpisan rok za vlaganje prošenj.

Fašisti ukradli zastavo z našega parnika. Dne 30. oktobra, ravno takrat, ko so fašisti na Sušaku zaplenili avtomobil, o čemer smo že poročali, so se natepli fašisti na bregu okrog parnika «Uskok», ki je bil vsidran pred Martinščico na nevtralnem pasu. Zahtevali so, naj se naša zastava, ki je bila pritrjena na parniku, takoj odstrani ter njim izroči in so začeli metati kamenje na parnik. Mornarji so se bali pretepa, pa so zastavo izročili fašistom. Načelnik sušaške policije, ki je bil o tem incidentu takoj obveščen, je zahteval od poveljnika fašistov in karabinerjev, da fašisti zastavo takoj vrnejo. Omladinec Čeligoj na svojo roko naznanil Italijanom, da bo prišla naša vojska po zastavo, če jo do 9. ure zvečer ne vrnejo. Med tem so fašisti zastavo izgubili. Šele drugi večer je prinesel italijanski major v spremstvu fašistovskega poveljnika na Sušak neko zastavo, ki pa ni bila prava. Fašisti so s samokresi v rokah uropali v neki hrvaški vili zastavo. Ko naši s to zastavo niso bili zadovoljni, je prinesel drugi dan dopoldne italijanski major drugo zastavo, ki je bila tudi ukradena. Prosil je načelnika policije, naj sprejme zastavo v zameno, češ da one z «Uskoka» ni mogoče več najti, oziroma, da so jo raztrgali pri nekem pretepu. Prebivalstvo energično zahteva nazaj pravo zastavo. O dogodku je bila obveščena tudi zagrebska vlada.

Dobava sanitetnega materiala iz Nemčije. Te dni je sprejelo ministristvo za narodno zdravstvo veliko količino sanitetnega in bolniškega materiala iz Nemčije na račun reparacij za letošnje leto. Material se bo v najkrajšem času razdelil na vse bolnice v Jugoslaviji.

«Splošno žensko društvo» za praktično naobrazbo ženstva. Tekom mesecev novembra, decembra in januarja priredi Splošno žensko društvo dva tečaja s ciklem predavanj, ki bodo med seboj v organski zvezi. V enem tečaju bo predaval vseučilišni profesor, dr. Karel Ozvald o «Telesnem in duševnem razvoju male dece», v drugem dr. Matija Ambrožič «O negi dojenčka in male dece». Pojasnil bo svoja predavanja tudi s sklopičnimi slikami. Dr. Ozvald bi rad dal svojim predavanjem deloma tudi obliko razgovora in torej želi, da se razvije v njegovem tečaju debata. Začetek kurzov bo 2. teden meseca novembra. Obi kurza se bosta vršila v fizikalni dvorani učiteljskega (vhod z moške strani) Resljeva cesta. Vsak predavatelj bo predaval po eno uro na teden, in sicer od pol 6. do pol 7. ure zvečer. Tečaj dr. Ambrožiča bo vsak terek, tečaj prof. Ozvalda vsako sredo. Učnina za en tečaj s približno 10 — 12 predavanji znaša 10 Din. Ako udeleženke niso članice Splošnega ženskega društva, plačajo še po 2 Din vpisnine. Pristno ima vsaka žena in

vsako odraslo dekle. Priznati se je in plačati učnino počeniš s 24. oktobrom vsak terek, četrtek in soboto od 5. — 7. zvečer v Splošnem ženskem društvu, Rimska cesta 9, pritrličje. Članice se imajo izkazati z društveno izkaznico.

Mariborske komunalne politike. V svrhu upeljave novega socialnega davka na stanovanja, ki ga boje uvesti mariborska socialistično-klerikalna večina so se letošnje počitnice izmerila vsa stanovanja, kar je stalo obično 80 tisoč kron. Tudi pobiranje ponočnjakega davka je stalo do vrata zadolženo upravo 300.000 kron, dočim je neslo dosedaj šele 100.000 kron.

Mali prepisaveček. Prvima dvema črticama v včerajšnjem «Naprejevem» feljtonu si usojamo dostaviti skromno opazko, da sta prevzeti iz naših kolon «Iz življenja in sveta». Hvaležni smo za vsako reklamo, prosimo pa v bodoče za blagohotno navedbo vira.

Škocijanska jama v italijanskih rokah. Prošlo nedeljo se je polastilo večje število članov italijanske planinskega društva «Alpina delle Giulie» uprave škocijanske jame pri Sežani ter jo zasedlo. Pri tej priliki so uničili vse nemške napise. Jama ostaja začasno zaprta.

Se ni ustrelil. Iz Celja nam poročajo, da je trafikant na tamkajšnjem kolodvoru, o katerem se je splošno govorilo, da se je ustrelil, kar je poročal tudi naš list, umrl naravne smrti. Zuzi se je bil napotil iz Celja v Trst ter potoval menda večinoma peš. Pri povratku iz Trsta domov popadla ga je griza, kateri je podlegel.

Strah pred medvedom. Iz Delnice poročajo: Prava redkost v naših krajih je, da do prolega tedna še nismo imeli snega. Prvi sneg pa je trajal le par dni. Zima je letos mila, a namesto snega ima mo nepretrgano deževje. Zaradi tega ni prav nič čudno, da se tudi medvedi še niso poskrili v svoje brloge. V pondeljek je neka ženska iz občine Brod ob Kolpi šla k sodišču v Delnice. Zagledala je ob potu medveda, ki je tresel bruko. Čeravno se medved za žensko ni prav nič zmenil, je prišla ta — po dveh urah boda — k sodišču še vedno trepetajoča od strahu.

Letalska nesreča. V Novem Sadu se je dne 31. oktobra o priliki srečnosti rečnege brodovja zgodila letalska nesreča. V nekem letalu se je pokvaril motor, nakar je letalo iz višine 120 m padlo v Donavo. Kapetan Uzela in pilot-podoficir sta pravočasno skočila iz letala in se rešila s plavanjem, dočim je letalo izginilo v Donavi. Oba letalca sta bila le lahko poškodovana.

Povodenj in nalivi. V pondeljek popoldne so padale v Celju in Savinjski dolini velikanske plobe. Savinja in vsi pritoki so že do večera zelo narasli ter deloma prestopili bregove in poplavlili polja. Na poljih je še mnogo pridelkov, ki še niso spravljani, še več pa je polj, ki bi morala biti že davno zorana in posejana. Stalno deževje povzroča silno škodo in ogrožuje letino drugega leta.

Požar v Mankočevih skladiščih. Z ozirom na naše poročilo o požaru v Mankočevih skladiščih nam poročajo iz Trsta: Požar je uničil le eno manjših Mankočevih skladišč v mestu in sicer ono v ulici Fabio Severo št. 16. Zgorole je nekaj desetih vagonov lesa. Škoda znaša približno pol milijona lir. Kako je požar nastal, še ni docela dognano, izključeno pa je, da bi bila podtaknila ogenj zlobna roka v politične namene.

Krvava rubežen v Samoboru. Kotarška oblast v Samoboru je pozvala sedem orožnikov za asistenco povodom rubežni pri kmetu Franji Libiču v Hranici. Oborožena z grabljami in debelimi koli sta hotela Libič in njegov brat rubeže prepričati; poklicala sta tudi sosedo na pomoč, ki so se začeli zbirati in psovati orožnike ter ogroževati njihovo telesno varnost. Prišlo je do spopada, pri katerem so orožniki rabili orožje. Več kmetov je bilo ranjenih. O zadevi se vrši preiskava.

Predrzní vlomi in tatvine. Prasník Vseh svetnikov, ko je vse romalo na pokopališče k Sv. Križu in Krištofu in so posamezne stranke ostavile svoja stanovanja brez vsakega varstva, so razne tatinske zalege izrabile za svoje umazane namene. Izvršenih je bilo namreč več vlomov in tatvin in se poizvedevanja pridno nadaljujejo. Dosedaj še neznaní storilci so temeljito opleniili zlasti stanovanja strank, stanujočih v Šmalcovi ulici na Marijinem trgu. V prvem nadstropju stanujoči stranki so ukradli 56.000 kron, ki jih je dobila ravno dan poprej kot odkodnino za lanski požar, ostalim strankam pa vso zlatnino in dragocenosti. Lopovi so temeljito preiskali vse omare in predale in zmetali perilo po sobah. Vlomi so bili izvršeni s pona-rebnimi ključji in so morali biti lopovi dobro informirani o razmerah pri dotičnih strankah.

Tihotapstvo po hrvatskem Primorju. Sušačke «Primorske Novine» javljajo, da zavzema tihotapstvo po hrvatskem Primorju velike dimenzije. Tihotapci se nahajajo na celi demarkacijski črti in vtihotapljajo na Reko živino in mrvo. Oškodovana sta pri tem država, ker tihotapci ne plačujejo carine, kakor tudi tamošnje prebivalstvo, ker vlada vsled tega po hrv. Primorju veliko pomanjkanje življenjskih potrebščin.

Velika tatvina na tržaškem državnem kolodvoru. Kakor poročajo tržaški listi, se je neki blagajnik na tamkajšnjem državnem kolodvoru v noči od nedelje na pondeljek polastil vsote pol milijona lir ter je s plenom pobegnil iz Trsta.

NEMŠKI GLAS O DVIGU DINARJA

V početku oktobra je beograjski dopisnik «Prkf. Ztg.» g. F. W. nekako umalovajučo pisal o naši valutni politiki, češ da se napovedano naraščanje vrednosti dinarja lahko uresniči, toda le slučajno. Iz njegovega dopisa koncem oktobra pa je razvidno, da se je njegovo mnenje o valutni politiki naše vlade precej izpremenilo. Iz zanimivega dopisa posnemamo nastopno:

«Jugoslovska vlada je postala zelo aktivna in pokazala, da je država gotovo v stanu, uplivati na razvoj svoje valute, dokler ni prepozno. Naloga beograjskega valutnega diktatorja g. Playšiča je bila, skrbeti za dviganje dinarja. G. Playšič je uporabil najprej prvo rato dolarskega posojila za kritje deviznih potreb in za nakup dinarjev v inozemstvu. Obenem se je začel uvoz zelo ovirati in sta se znatno otežili trgovina s tujimi valutami in izvozna možnost deviz. Posledica tega je bilo znatno zboljšanje dinarjevega tečaja. Zanimivo je, da je Curih pri ocenjevanju dinarja tempo forsiral, tako da je bila večših dispariteta med Curihom in Beogradom oziroma Zagrebom prav velika.»

Dopisnik «Prkf. Ztg.» razpravlja tudi o valutni skupnosti med Češkoslovaško in Jugoslavijo ter pravi, da proti valutni uniji z Jugoslovske strani nimajo ničesar, vendar pa da je pri tem korist na češkoslovaški strani večja, kajti pri sedanjih diferencih med češkoslovaško krono in dinarjem se češkoslovaški industrijski produkti v Jugoslaviji zelo težko razpečavajo. «Čprav se na jugoslovski strani iz političnih vzrokov in sentimenta želi zveza s Češkoslovaško v vsakem oziru, vendar priznavajo», kakor meni dopisnik, «merodajni gospodarski krogi, da bi pri tesnejših stikih jugoslovskega gospodarstva z Nemčijo in Avstrijo bila srednjeevropska valuta še važnejša, nego češko-jugoslovska.»

«Dviganje dinarja» pravi g. F. W. h koncu — «se v bančnih krogih presoja optimistično in se trdi, da je vrednost dinarja še vedno večja, nego njegov tečaj. Visoka vrednost pa ne prija mnogim trgovcem, ki so računali na baisse in imajo polna skladišča. Tudi izvozniki bodo morali računati z naraščajočimi težkocami, ker so jugoslovski produkti že itak preko cen sosednih držav z nižjo valuto. Dvig dinarja pa je tudi povzročil, da je postal problem znižanja cen še bolj pereč. Država, ki zelo suvereno gospodari, je za važna živila odredila visoke izvozne carine, ki pomenijo skoro že izvozno zabranjo. Socijalni problemi stojijo nasproti čistim finančnim interesom. Vprašanje obstoji, če se ne bo moralo z ozirom na ta vprašanja višje ocenjevanje dinarja zavirati. Podoba pa je, da ni namera jugoslovske finančne politike, vzeti za vzgled viharni tempo češkoslovaške krone.»

HMELJ.

Češkoslovaški hmeljski trg. Zatec, 31. oktobra. Prošli teden je bilo na deželi najmočnejše nakupovanje izza početka sezone. Mnogo občin je oddalo ves hmelj ali vsaj tri četrtine pridelka. Poleg domačih je bilo tudi veliko število inozemskih kupcev. Cene so se nekoliko okrepile in se gibljejo med 450 do 600 Kč za 50 kg.

DOBAVE.

Dobava železniških pragov in gradbenega hrastovega lesa. Ministristvo saobračaja v Beogradu razpisuje na dan 10. t. m. ofertalno licitacijo glede dobave 1.293.500 komadov hrastovih in bukovih pragov (od teh le ena tretjina bukovih) na dan 11. t. m. ofertalno licitacijo glede dobave 8.747.006 m³ hrastovega specijelnega stavbnega lesa za skretnice in mostove. Pogoje in specifikacije vseh dimenzij dobe zainteresenti pri ministristvu saobračaja (ekonomsko oddelneje) v Beogradu.

Dobava vodovodnih cevi. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 10. t. m. ob 11. uri dopoldne pismeno ofertalno licitacijo glede dobave 4000 metrov železnih cevi. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in vpogled.

Dobava ovsa. Dne 11. t. m. ob 10. uri dopoldne se bodo sklenile v Intendaturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu pismene neposredne pogodbe za dobavo 650.000 kg ovsa. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani in vpogled.

Ukinjenje odborov za devize invalute. Odbor za devize in valute pri podružnici Narodne banke v Ljubljani je prejel na predstavo, objavljeno v našem časopisju glede ukinitve odborov zaradi zlorab, od pomočnika finančnega ministra g. Dušana Playšiča to-le brzovjavno obvestilo: «To ministristvo ni dobilo nobenih konkretnih pritožb zoper poslovanje posebnih odborov in tudi ni sklenjen zakon o razpustu teh odborov. Vprašanje bodoče ureditve odborov se bo rešilo z novim pravilnikom, o katerem se bo pred izdajo razpravljalo z pridobitvenimi krogi.»

Organizacija poročevalske službe o začasnih rezultatih žetve. Letos se je zlasti pokazalo, kako nam je potrebna dobra poročevalska služba o začasnih rezultatih žetve, ker se je izkazalo, da spekulacija izkorišča pomanjkljive službene podatke. Zaradi tega je poljedelsko ministristvo naročilo pokrajinskim upravam, da dopošljejo svoje predloge, kako bi se poročevalska služba pribodnje kampanje čim bolj organizirala. O tej

zadevi se bo v kratkem vrnila anketa zastopnikov ministristva in pokrajinskih uprav in sicer najbrže v Zagrebu.

Statistični pregled naše zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Beograda, je izdala carinska direkcija pregled naše zunanje trgovine št. 2, v katerem sta v glavnih potezah podana izvoz in uvoz do konca avgusta. V tisku se nahaja tudi natančnejši pregled naše zunanje trgovine za prešlo leto.

Kaj izvažamo preko Soluna. Listi poročajo, da so se v času od 12. do 19. oktobra izvozile iz naše države preko Soluna sledeče količine: 4 vagoni moke, 23 vagonov dešč, 37 zabojev opija, 8 vagonov fižola, 3 vagoni volov, 61 vagonov ovac, 7 vagonov sira in 2 vagona raznega blaga.

Velika tekstilna tvornica v Orsovlju bo započela z delom v kratkem času. To podjetje bo največje te vrste v Jugoslaviji. Pri podjetju je udeležen tudi češkoslovaški kapital.

Obtok bankovcev v Avstriji je znašal po izkazu 23. oktobra 9683,8 milijarde kron.

Znižanje cen železu v Češkoslovaški Iz Prage poročajo: Na plenarni seji prodajnega urada zedinjenih tvornic železa se je sklenilo znatno znižanje cen železu.

Omejitev uvoza sladkorja v Nemčijo. Iz Berlina poročajo, da bo uvoz sladkorja v Nemčijo dovoljen od 16. novembra le z dovoljitvijo oblasti. Ta omejitev se je odredila, ker se računa na možnost, da bo domača produkcija zadostovala za domače potrebe.

Pridelek sladkorne pese v Češkoslovaški se ceni na okoli 42 milijonov kvintalov, to je za 21,19 odst. več, nego lani. Pridelek sladkorja pa se ceni v celem na 6,68 milijona kvintalov proti 6,60 milijona kvintalov leta 1921.

Madžarska pogajanja za posojilo v Ameriki. Kakor poročajo iz Budimpešte je podpredsedniku Anglo-madžarske banke Krauszu, ki se je nahajal v Ameriki, uspelo, dobiti posojilo za Madžarsko v dolarjih.

Stinnes pride v Budimpešto. Iz Budimpešte poročajo, da pride Hugo Stinnes dne 10. novembra tja ogledat si več industrijskih podjetij, glede katerih se pogaja za soudeležbo.

Primanjkljaj v madžarski zunanji trgovini znaša po uradnih podatkih v prvi polovici 1922 je znašal je 7,7 milijarde in je torej v nadaljnjih 4 mesecih silno narasel.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.082 — 0.087, Berlin 1.20 — 1.50, Budimpešta 2.33 — 2.63, Bukarešt 40.75 — 42.25, Milan 250 — 254, London 272.50 — 277.50, Newyork 61 — 62, Pariz 432.50 — 437.50, Praga 198.50 — 201.50, Svica 1120 — 1130, Varšava 0.445 — 0.545, valute: dolar 60 — 61, levi 29 — 31, češke krone 195.50 — 198.50, funti 267.50 — 272.50, franki 430, drahme 100, madž. krone 2.26 — 2.56, marke 1.39, leji 43.50, lire 246 — 250.

Brodska banka 75 — 77. Hrvatska eskomptna banka 160 — 163. Jadranska banka 410 — 425. Jugoslovska banka 101.50 — 102. Ljubljanska kreditna banka 200. Praštrediona 1055 — 1060. Rečka pučka banka 58. Slovenska eskomptna banka 160. Srpska banka 148 — 150. Eksploatacija drva 115 — 125. Goranin 95. Narodna šumska industrija 90 — 93. Našička industrija drva 108 — 112.50. Gutman 270 — 280. Slavonija 100 — 101. Union 575. Ljubljanske strojne tovarne 160. Trboveljska premoz. družba 275 — 300.

Beograd, devize: Berlin 1.33, Budimpešta 2.48, Bukarešt 39.50, Milan 255, London 275, Newyork 61.50, Pariz 440, Praga 200, Sofija 42, Svica 1128, Dunaj 0.0855.

Dunaj, devize: Zagreb 289.75 — 290.25, Beograd 1159 — 1161, Berlin 15.6 — 15.9, Budimpešta 3116 — 3124, Newyork 73.850 — 74.000, Pariz 5134 — 5146, Praga 2337 — 2343, Sofija 499.50 — 500.50, Varšava 495 — 505, Curih 13.485 — 13.515, valute: dolarji 73.425 — 73.725, levi 478 — 482, marke 15.50 — 16.50, funti 328.600 — 329.600, franc. franki 5075 — 5105, lire 3082.50 — 3097.50, dinarji 1145 — 1149, poljske marke 495 — 505, leji 479 — 481, švic. franki 13.400 — 13.460, češke krone 2325 — 2335, madžarske krone 29 — 29.20.

Praga, devize: Berlin 0.55 — 0.75, Curih 574.50 — 577.50, Milan 132.75 — 134.25, Pariz 220.75 — 222.25, London 140.87 — 142.37, Beograd 50.87 — 51.37, Sofija 21.4250 — 21.8250, Dunaj 0.0355 — 0.0455, Varšava 0.1650 — 0.2650, Budimpešta 1.21 — 1.31, valute: marke 0.56 — 0.76, lire 132.25 — 133.75, franc. franki 220.75 — 222.25, funti 140.75 — 141.25, dolarji 31.7250 — 32.1250, dinarji 50.50 — 51, avstr. krone 0.0355 — 0.0455.

Curih: Berlin 0.11¹/₂, Newyork 546, London 24.35, Pariz 38.20, Milan 23.60, Praga 17.25, Budimpešta 0.22. Zagreb 2.22, Sofija 3.75, Bukarešta 3.45, Varšava 0.04, Dunaj 0.0071, avstr. krone 0.0077.

Berlin: Italija 21.136 — 21.304, London 21.945 — 22.055, Newyork 4925.15 — 4949.85, Pariz 34.413 — 44.567, Svica 90.373 — 90.277, Dunaj 6.23 — 6.27, Praga 15.760 — 15.840, Budimpešta 2.07 — 2.09, Sofija 33.91 — 34.09.

Ljubezen na počitnicah

Roman
XXXVII

Tužno je donelo nad Krakovim zvonjenje, kakor klic ptičja, ki kroži nad grobom. Tuska je počasi stopila od okna in je šla do srede hotelske sobe, ki jo je medlo razsvetljevala samo ena sveča.

Pita je bila že v postelji. Njeni zlati razpuščeni lasje so kakor val oblivali blazino. Parva njenega opaljenega obrazca je bila temnejša od barve vratu. Spala je in dihala prav rahlo. Obleja je zlezla navzdol. Tuska se je sklonila nad svojo hčer in jo pokrila. Potem se je približala mizi in je preštelala svoje imetek. Z največjim trudom je rešila sto rubljev; in ž njimi je hotela začeti novo življenje.

Pred odhodom iz Zakopan jo je gospodinja neusmiljeno izropala. V zadnjem hipu jej je predložila bajen račun za mleko, kruh, smetano, za razbito šipo in za pota v mesto. Poržički, ki je potoval ž njo v Krakov, jej je svetoval, naj vse plača. Poznal je rešamno navado Zakopancev, ki bi tikoma pred odhodom gostov najrajši izpraznili njihove denarnice do poslednjega vinarja.

Take misli so navdajale Tusko, ko je sama sedela v svoji hotelski sobi v Krakovu. A tudi Tatse se je spominjala in razmišljala je, kolika bol jej je stiskala srce, ko se jej izgignile izpred oči te orjaške gore. Gore, ki so jo v prvih dneh mučile, a jih je pozneje vzljubila, da so se jej zdele dobre in prijazne.

A sedaj to mesto z mračnim zidovjem hiš in tužnim zvokom zvonov, te blatne ulice so jo navdajale z globoko melanholijo in so dražile njene živce. Poržički, ki je imel sobo njej nasproti, je šel v mesto, da se snide s tovariši. Tuska je ostala sama s Pito in se je jezila na Poržičkega, ki jo je samo prepuščal težkim mislim. Možu še ni sporočila da se ne vrne domov. Poržički jej je ukazal, da brez njegove vednosti ne sme ničesar ukreniti.

Vedela je, da v Varšavi novodošla služkinja v Warecki ulici pravkar likata, stapa preproge in da njen soprog snaži palme, briše slike in pripravlja postelje. Dečka sta že doma, kupujeta knjige in zvezke za šolo in ponavljata zvečer svoje naloge. V Varšavi hite ljudje po cestah, novo, živahnejše življenje preveva zrak. Ona pa sedi sama tu v hotelski sobi, sama z otrokom, ki ga vlačil seboj v negotovost, nervozna, brez sredstev, navidezno ljubica igralka, pa vendar ne, plen svojih lastnih, težkih misli.

Zaprta je svojo denarnico in se zopet približala oknu.

Spomnila se je enake noči, ki jo je preživela pred dvema mesecema v istem hotelu. Takrat jo je zavzemala misel in stvar, ki jih je nakupila v Sukiennicah in v Florjanski ulici. Namesto obeda je jedla šunko in se je trudila, da bi imponirala hišni. Kako oddaljeno in kako malenkostno se jej je zdelo sedaj vse to! Stala je na križišču življenja. Resnoba sedanjega trenutka jo je polnila z grozo.

Šele davi, ko je Tuska ostavila kmetsko kočjo in dolino zakopansko, polno krasote in čara, se je zavedla, kako dalekosežen sklep je dozorol v

njeni duši tam v oni kočji, ki jo je bičala dež in je vihral okoli nje gorski veter.

Zivela je ondi, ločena od ostalega sveta, kakor da se vse to ne odigrava v resnici, nego samo v sanjah. Sedaj ko je krenila na pot, ki si jo je volila sama, jo je prevzel silen strah, in čutila je, da jej nedostaje moči.

«Kod hodi?» je vpraševala trpko, «zakaj ga ni tu? Ali ne razume, kaj se godi v meni?»

Kakor blisk, kakor jasnovidna vizija je plavala mimo nje cela vrsta let, polnih samote in tuge. Z isto jasnostjo je čutila, da je «on» med ljudmi, ki so mu blizu, a njej popolnoma tuji in ne bo imela ž njimi nič skupnega.

«A kaj potem, če mi ne dovoli posvetiti se gledišču? ... O kako strašno je vse to!»

Iznova je zaječala ura nad mestom. Katera?

Tuska ni vedela. — Sploh ni ničesar več vedela. Zavedala se je edinole, da je sama, da omedleva, da je konec njenih moči ...

Tih koraki, kakor da se je kdo prikradel mimo, kakor da hoče uiti svoji usodi. Ali Tuska je slišala te korake, kakor da stopajo po njenem srcu, ... tako so strahopetni in neiskreni.

Cemu? Zakaj? Ali ni njegova dolžnost, da je sedaj poleg nje?

Tuska sama ni vedela, kaj se godi ž njo. Ognjeni plameni so se dvigali pred njenimi očmi. Zlivali so se v škrlataste preproge, po njih pa so migali zlati bliski. Ta prikazen ee je pojavila s tako instinitostjo, da se je vsa blela, trepetajoča in zmedena pomaknila od okna ...

«Kaj? Kaj?» je šepetala tiho, in ni vedela, kje je in kaj je ž njo.

Na hodniku je v vratih nasprotne sobe zahreščal ključ, takoj nato je slišala, kako je Poržički odprl vrata in jih zopet zaprl.

Tuski se je zdelo, da stresa s svojo roko nekake strune, na katerih vibrirajo srca cele vrste ljudi. Strune so se opletale okoli njenih prstov in ni jih mogla izpustiti. Tam v dalji pa so krvavela, ječala, drgetala pokorna srca ...

«Ako traja to še dolgo, potem umrem!» si je mislila. «Ne morem prenašati tega.»

Zbrala je vse svoje moči, stekla na hodnik, in ne da bi premislila, kaj dela, je planila v sobo Poržičkega.

Stal je še v površčiku pri mizi in zlagal nanjo drobiž, nožič, ključee. V blede razsvetljavi sveče je bilo videti samo njegove roke, ki so tipale po temnem plišastem prtu. Tuska je za hip neodločno obstala v sobi.

Poržičkega je tako presenetila njena burnost, da jo je gledal brez besed.

Naposljed je izpregovoril:

«Kaj, gospa?»

Odgovorila ni ničesar.

Bilo je vse tiho. V temi sta si stala nepremično nasproti, med njima pa je ugašalo ono, kar je ustvarjalo do tega trenutka svetlo točko njenega življenja. Ugašala je ljubezen, preplavljali so jo valovi drugih čustev.

Ko je Poržički blede in odločen zakrillil z rokami, mu je stopila Tuska brez kaplje krvi v obrazu nasproti. Bila pa je že skoraj mirna, kajti — že je vedela vse.

Monotonsko, kakor trudoma na tla. Ne, so tekle besede iz ust Poržičkega. Govoril je neutrudljivo, govoril, ne da bi pogledal Tusko. Vedno so se vrščale besede:

«Vaš soprog ... pošteniak ... dela tako pridno ... za vas in otroke ... vse vam daje ... treba ravnati pošteno ... nemogoče je ... vest ne dopušča ...»

In iznova:

«Dela za vas ... on ... on ...»

In kakor da je iz teme vstala prikazen bledega, izmučenega moža v nelepem jopiču. Z iztegnjenimi črtni je stal tu in je oddajal svojo mesečno plačo. Za njim dečka v šolski uniformi. Ponižno in tiho so se pečjavili in so gledali Tusko z izrazom v očeh, ki ga dotlej ni poznala.

Tuska se je zgrudila na stol. Tla so se zibala pod njenimi tresočimi nogami. Poržički se jej ni približal. Bal se je vsekakor, da bi začel omahovati v svojem sklepu, kajti tudi on je bil blede, trepetal je in duša mu je zamirala.

«Nekoč mi boste hvaležni!»

Prekinila ga je s proseče gesto.

Dovolj je. Ničesar več mu ni treba govoriti. Vedela je, da je vsega konec, da se mora vrniti v Varšavo, v Warecko ulico. Vedela je vse, kaj jo je vdril v to sobo ... Ali morda tudi že prej. Kaj jej ni morda še povedati, ko je že vse sklenjeno in ne zahteva ničesar več od nje?

«Hotel sem šele jutri govoriti o tem ... a morda je bolje tako ... naj se završi.»

(Konec prihodnjik.)

Objave

* **Pevski zbor Moravskih učiteljev dopisuje v Ljubljano** v soboto ob 5.21 zjutraj in ne kakor je prvotno naznanjeno popoldne ob 4.35, na kar opozarjamo naše občinstvo. Sedežev vseh vrst za ta koncert je še na razpolago v pisarni Glasbene Matice. Vstopnice se bodo prodajale tudi v nedeljo dopoldne ob 10. — 12. in zvečer pri blagajni od 7. ure dalje.

* **Diskusija o načrtu kazenskega zakonika.** V soboto, dne 4. novembra, priredi društvo «Pravnik» tretjo diskusijo o načrtu kazenskega zakonika. Diskusija se vrši kakor običajno ob pol 5. uri popoldne v pravosodni palači št. 79. Predaval bo g. univ. prof. dr. Stanko Lapajne «O meddržavnem kazenskem pravu».

* **Društvo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani** naznanja vsem članom, da se vrši redno mesečno zborovanje v soboto 4. novembra ob pol 7. zvečer v rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Sprejemajo se tudi novi člani, ter je dolžnost vsakega delovodja, da pristopi k tej organizaciji.

* **Zveza godbenikov za Slovenijo v Ljubljani** priredi v petek dne 10. novembra v veliki dvorani hotela Union I. velik simfonični koncert pod vodstvom kapelnika kr. Narodnega gledališča g. Lovro Matačiča. Pri koncertu sodeluje pomnožen operni orkester. Začetek koncerta je točno ob 8. uri zvečer. Na programu so: Smetana-overtura iz opere «Poljub»; Wagner: Smrt Siegfrieda iz muzikalne drame «Götterdämmerung»; Čajkovskij fantastična overtura «Romeo in Julija» ter Bruckner: III. sinfonija v D molu. Predprodaja vstopnic se bode vršila od sobote naprej v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8. Dejstvo, da sodeluje operni orkester in dirigirja g. Matačič nam jamči, da bode koncert na umetniškem višku.

POSLANO*

Gospodinu
Ministru Vojnom i Mornarice
Beograd.

Ukazom Ministarstva Vojnog i Mornarice premešten je peš. major gosp. Gjordje Vujić iz Ljubljane u Beograd, kamo je odmah i odputovao za Beograd, a kratko vreme nakon toga odputovala je i njegova porodica.

Stanarinski ured u Ljubljani, kao i Pokrajinska Uprava dodelili su meni taj stan. Gospodin Vujić se nije žaliv protiv toga rešenja.

Dne 9. septembra ov. g. primio je g. Vujić na blagajni Min. Vojnog 4900 Din na ime putnih i selitbenih troškova za sebe i dva člana porodice. Prema tome uajdalje do toga dana, imao je stan biti izpraznjen, jer prema naredjenju Min. Vojnog ni jedan oficir ne sme primiti selitbene troškove pre nego što u svojoj novoj komandi ne izjavi, da je stvar izaisto preselilo.

Kao što sem napred naveo g. Vujić primio je putne i selitbene troškove, ali stvari nije preselilo. Nasprotno on je taj stan i stvari ostavi tetki svoje gdje su pruge (nekoj Talijanki) rekavši joj, da ona ostane u tom stanu i da izdaje nameštene sobe, a ona da spava u sobi za služavku.

Gja tetka je izdala stan nekim osobama, koje su zabave radi došle u Ljubljano, da provedu zimu. I tako dok ja sa svojom suprugom već treću godinu stanujem u jednoj jedinjoj vlačnoj sobi bez kuhinje, dotle jedan viši oficir sa meni dodeljenim stanom, vodi verižnu trgovinu.

Kada sam saznao za sve ovo, moja je supruga odmah otišla u Beograd, gde joj je od blagajne Min. Vojnog izdato uverenje, da je zaista g. Vujić primao putne i selitbene troškove. Na temelju toga uverenja naredio je stanarinski ured, da se stan ima isprazniti do 20. oktobra

ov. g. U protivnom, da će se izvršiti deložiranje i da protiv istog rešenja nema pritužbe.

Gospodin Vujić izvešten o tome od strane gdje tetke, izradio je preko Generalštaba, da Min. za Socijalnu politiku telegrafski suspendira naredbu ovdašnjeg stanarinskog ureda i na taj način me ostavi sa spakovanim stvarima gotovo na ulici.

Čudi me, da je gosp. Vujić mogao dva put prevariti svoje predpostavljene i to: prvi put, da je preselio stvari u Beograd, a drugi put, da mu te iste stvari izbacuju u Ljubljani na ulicu. Kakova kontradikcija?!

Molim Vas g. Ministre, da pribavite poštovanje svojim naredbama, a gosp. Vujića predate za to nadležnom Vojnom sudu radi obmane svoje predpostavljene vlasti, kao i Min. za Soc. politiku, a sve u cilju koristoljublja. Za ostalo pak ću ga predati redovnom sudu.

Ljubljana, 2. novembra 1222. g.

Pavle K. Arsenić
carinik.

* Za vsebino uredništvo ni odgovorno.

Odgovorni urednik **P. Brozovič**
Lastnik in Izdajatelj **Konzorcij «Jutra»**
Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani.

BLUZE

spodnja krila, predpasniki, stezniki
najceneje

pri
A. Sinkovic nasl. K. SOSS 43/IV
Ljubljana, Mestni trg 19.

5 TON. PRIKLOPNI VOZ za avto

Pavesi & Tolotti 3706
z visokimi stranicami se ugodno
proda
J. Gorec, Ljubljana.

DIVJACINA

kakor jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah

E. VAJDA
izvoz divjaciine in perutnine
Cakovec, Medjimurje.

Brzjavci: **Vajda Cakovec.**
Interurban telefon št. 59. 3735

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti
PALMA
kaučuk potpetnice in potplate

V imenu sorodnikov naznanjam vsem prijateljem in anancem žalostno vest, da je naš dragi oče, oziroma soprog, stari oče, brat, tast, stric in svak, gospod

Štefan Derganc

trgovec in posestnik

umrl dne 2. novembra 1922. po daljši mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 74. letu svojega življenja.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v soboto, dne 4. novembra 1922. ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti v Semiču na pokopališče k Sv. Duhu.

Ljubljana — Semič, 3. novembra 1922.

Dr. Franc Derganc
primarni kirurški odelka državne splošne bolnice.

3776

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovati oglaš, doplačevanje, opredeljeno do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Pisane so napre. (Lahko tudi v znakih). Na vprašanje se odgovarja in, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Službe

Knjigovodja, 3731
perlektan bilancist, z desetletno prakso v inozemstvu in vsestransko trgovoško obrazbo, zmožen slovensčine, rbohrvaščine, nemščine, italijansčine in angleščine, deloma tudi francoščine in španščine, išče službo v večjem eksportnem podjetju. Dopisi pod «Nastop takoj» na upravo «Jutra».

Prodaj

Želod (žir)
kupaže po najvišji ceni kantiner v Domobranski vojsnici v Ljubljani. 3775

Morsko travo

nudi vsako množino Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 3571

Naprodaj

imam nekaj krasnih eno-

vprežnih vozilov po jako ugodni ceni. Anton Petkovšek, Logatec. 3758

Železna postelja,

zložljiva, nova, z žimnico, se ugodno proda. Spodnja Šiška, Nova ulica 228, I. nadstr. 3769

Stanovanja

Poročen par 3774
brez otrok išče stanovanje z dvema sobama in pritlikami. Nagrada 5000 kron. Cenj. ponudbe pod «Mira» stranka» na upravo «Jutra».

Dijak, 3778

oziroma boljši gospod, se sprejme kot sostanovalec k visokošolcu. Soba s posebnim vhodom in električno lučjo. Naslov pove uprava «Jutra».

Nepremičnine

Lepe posestvo in hiša
z gostilniško koncesijo na

Klet

v Spodnji Šiški se odda takoj v najem. Naslov pove uprava «Jutra». 3765

Trgovina z lesom

z velikim obratom, krasna pozicija se radi nesoglasja odda. Informacije daje Fröhner, Maribor, Aleksandrova 39/II.

Gostilna Kajfež

Florijanska ulica štey. 4.

Od danes naprej vsako soboto, nedeljo, torek in sredo najfinejše krvave in mesene pečene klobase, vsak ponedeljek, četrtek in petek polprekajene kranjske klobase in rebrca. Izborna kuhinja, vsa jedila po lastni ceni. — Toči se samo prvovrstna domača vina. — Producente samo prvovrstnih finih vin vabim, da mi prinesejo vzorce. 3725
A. Kajfež.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar došle. 84/IV
A. & E. Skabernè Ljubljana Mestni trg 10

Suhe gobe in kumno
kupaže 3670
Sever & Romp., Ljubljana
Wolfova ulica 12.

Priporočajte „Jutra“!

„TITANIT“ D. D.

ZAGREB, MAŽURANICEV TRG 5, I.
Tvornica: MAHICNO PRI KARLOVCU.

Proizvaja: pod kontrolo ministristva vojne in mornarice.

„TITANIT“ razstrelilo sigurnosti v jakosti dinamita.

„TITANITOM“ je mesto podkopa takoj pristopno, kajti

„TITANIT“ ne provzroča nobenih strupenih plinov.

Naročila se izvršujejo hitro od 20 kg navzgor v vsaki množini. Naročila je treba priložiti dovolilo prvostopne pristojne politične oblasti. Dovolilo komande V. armijske oblasti v Zagrebu priskrbi na željo naročnika proti plačilu monopolne takse društvo. Kot monopolna taksa se plačuje po vsakem kilogramu 16 K (šestnajst kron po kilogramu) brez razločka, ali je naročnik rudokop ali kako drugo podjetje. Kapice n zaigalnice dobivajmo po naročilu in sprejemu dovolila pristojne oblasti in sicer prvovrsten izdelek po tvorniški ceni. — Veliko zaogo imamo stalno v Zagrebu in v Karlovcu—Mahičnu. 3760